

Strazbur, 20. juni 2014.

Greco RC-III (2014) 11E

Treći krug evaluacije

Privremeni izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu

"Inkriminacije (ETS 173 i 191, GPC 2)"

***

"Transparentnost u finansiranju stranaka"

Usvojeno od strane GRECO
na 64. Plenarnom sastanku
(Strazbur, 16.-20. juni 2014.)

I. UVOD

1. Treći krug izvještaja o evaluaciji Bosne i Hercegovina usvojen je na 51. Plenarnom sastanku GRECO-a (27. maja 2011.) i objavljen za javnost 17. avgusta 2011., nakon odobrenja Bosne i Hercegovine (Greco Eval III Rep (2010) 5E, [Tema I](#) i [Tema II](#)).
2. U skladu sa Poslovnikom o radu GRECO-a, Bosna i Hercegovina je dostavila izvještaj o situaciji o mjerama poduzetim u cilju provedbe preporuka. GRECO bira Maltu i Sloveniju da imenuju izvjestitelja za proceduru. Izvjestitelji koji su imenovani su gđa Lara LANFRANCO, kao predstavnik Malte, i gđa Vita HABJAN BARBORIČ, kao predstavnik Slovenije. Oni su uz pomoć sekretarijata GRECO-a izradili nacrt Izvještaja o usklađenosti.
3. U Izvještaju o usklađenosti, koji je usvojio GRECO na svom 61. plenarnom sastanku (18. oktobra 2013.), zaključeno je da je Bosna i Hercegovina implementirala na zadovoljavajući način ili rješavala na zadovoljavajući način samo četiri od dvadeset i dvije preporuke sadržane u Trećem krugu izvještaja o evaluaciji. S obzirom na ovaj rezultat, GRECO je kategorizirao vrlo nizak nivo usklađenosti s preporukama kao „globalno nezadovoljavajući“ u smislu Pravila 31., stav 8.3 Poslovnika o radu. GRECO je stoga odlučio primijeniti pravilo 32. u vezi članova koji nisu u skladu s preporukama iz Izvještaja o procjeni i traženo je od šefa delegacije Bosne i Hercegovine da dostavi izvještaj o napretku u provedbi posebnih preporuke (tj. preporuke ii, iii, iv, v, vi, viii, ix, x i xii u vezi Teme I. i preporuka od i do ix u vezi Teme II) ne kasnije od 30. aprila 2014. u skladu sa stavom 2. (i) tog pravila.
4. Sadašnji Privremeni izvještaj o usklađenosti procjenjuje da je daljnja implementacija preporuka na čekanju od usvajanja Izvještaja o usklađenosti, i obavlja ukupnu procjenu nivoa usklađenosti Bosne i Hercegovine sa ovim preporukama.

II. ANALIZA

Tema I: Inkriminacije

5. Podsjećamo da GRECO u svom Izvještaju o evaluaciji navodi 13 preporuka za Bosnu i Hercegovinu u vezi sa Temom I. Prema Izvještaju o usaglašenosti, preporuke i, vii, xi i xiii su provedene na zadovoljavajući način, preporuke ii, iii, iv, viii i x su djelimično provedene, a preporuke v, vi, ix i xii nisu provedene. Nadalje, podsjećamo da je Republika Srpska (dalje u tekstu RS) izmijenila i dopunila svoj Krivični zakon 2013. godine (Zakon br. 67/13) i da je izrađen nacrt amandmana na Krivični zakon Bosne i Hercegovine (na državnom nivou, dalje u tekstu BiH) i da je u vrijeme usvajanja Izvještaja o usaglašenosti nacrt čekao na raspravu u Parlamentarnoj skupštini. S druge strane, nisu predstavljeni nacrta amandmana na Krivične zakone na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu FBiH) i Brčko distrikta (dalje u tekstu BD).
6. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je Ministarstvo pravde, kako bi se provele neizvršene preporuke, izradilo Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH koji je odobrilo Vijeće ministara 8. maja 2014. godine. Nacrt Zakona je usvojio Predstavnički dom 28. maja 2014. godine, a ostaje da ga još usvoji Dom naroda. Nacrt je izrađen na osnovu prethodnog nacrta zakona koji je predstavljen u Izvještaju o usaglašenosti i uključuje neke dodatne izmjene i dopune.

Preporuka ii.

7. *GRECO je preporučio (i) da se osigura da definicija stranih službenih lica, članova stranih skupština, službenika međunarodnih organizacija, članova međunarodnih parlamentarnih skupština, kao i sudija i službenika međunarodnih sudova, nije ograničena da obuhvata samo ona lica koja su na službi u Bosni i Hercegovini/njenim entitetima ili Brčko distriktu; (ii) da se osigura da se podmićivanje navedenih kategorija stranih i međunarodnih službenika izričito inkriminiše Krivičnim zakonom Republike Srpske, u skladu sa članovima 5., 6., 9., 10. i 11. Krivičnopravne konvencije o korupciji (ETS 173).*
8. GRECO podsjeća da je preporuka smatrana djelimično provedenom u Izvještaju o usaglašenosti. I dok s jedne strane nisu poduzete mjere da se odgovori na prvi dio preporuke, Zakon br. 67/13, kojim je izmijenjen i dopunjen Krivični zakon RS, sadrži prerađenu definiciju stranih i međunarodnih službenih lica i obuhvata različite kategorije lica navedenih u Krivičnopravnoj konvenciji o korupciji (ETS 173), kako se to zahtijeva u drugom dijelu preporuke.
9. Vlasti sada izvještavaju da će se u skladu sa članom 1. navedenog Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH riječi „na službi u Bosni i Hercegovini, koje radi za naknadu ili bez naknade” u definiciji stranih i međunarodnih službenika (član 1(7) Krivičnog zakona) brisati.
10. GRECO prima na znanje nacrt amandmana na Krivični zakon BiH čiji je cilj da se odgovori na prvi dio preporuke i poziva vlasti da učine sve napore da se ove izmjene i dopune usvoje što je prije moguće. U isto vrijeme, GRECO jako žali što se ne radi na izradi nacrta amandmana na Krivične zakone FBiH i BD.
11. GRECO zaključuje da preporuka ii ostaje djelimično provedena.

Preporuka iii.

12. *GRECO je preporučio da se podmićivanje stranih porotnika i arbitara jasno inkriminiše, u skladu sa članovima 4. i 6. Dodatnog protokola uz Krivičnopravnu konvenciju o korupciji (ETS 191), te da se ovaj dokument potpiše i ratificira što je prije moguće.*
13. GRECO podsjeća da je prema Izvještaju o usaglašenosti ova preporuka djelimično provedena. Dodatni protokol uz Krivičnopravnu konvenciju o korupciji (ETS 191) je ratificiran, Republika Srpska je izmijenila i dopunila svoj Krivični zakon kako bi izričito obuhvatila strane porotnike i arbitre, a u nacrtu amandmana na Krivični zakon BiH konkretno se navode domaći/strani arbitri u relevantnim definicijama domaćih i stranih službenika. S druge strane, ove posljednje izmjene i dopune nisu riješile strane porotnike, a nikakve mjere nisu poduzete da se izmijene i dopune Krivični zakoni FBiH i BD.
14. Vlasti sada navode da se u skladu sa članovima 19. i 20. Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH u odredbama o podmićivanju u članovima 217. i 218. Krivičnog zakona izričito navode „arbitri ili porotnici”, pored „službenika”. U skladu sa članom 1. Nacrta Zakona, arbitar se definiše kao „lice koje je odgovorno da donese pravno obavezujuću odluku u sporu koji mu podnesu stranke sporazuma”, dok se porotnik definiše kao „lice koje je član zajedničkog tijela koje ima odgovornost da odluči o krivici optuženog u sudskom postupku”.

15. GRECO pozdravlja nacrt ovih amandmana na Krivični zakon koji bi izričito inkriminirali podmićivanje arbitara i porotnika, ali jako žali što se ne radi na izradi (nacrtu) amandmana na Krivične zakone FBiH i BD.
16. GRECO zaključuje da preporuka iii ostaje djelimično provedena.

Preporuka iv.

17. *GRECO je preporučio da se osigura da odredbe koje se odnose na aktivno i pasivno podmićivanje u javnom sektoru obuhvataju sve radnje i propuste u izvršavanju funkcija službenog lica, bez obzira da li su u okviru zvaničnih ovlaštenja i nadležnosti službenika.*
18. GRECO podsjeća da je u Izvještaju o usaglašenosti preporuka smatrana djelimično provedenom jer se izmjenama i dopunama Krivičnog zakona RS uveo širi pojam povrede dužnosti i da se navode direktne i povezane dužnosti.
19. Vlasti izvještaju u vezi s ovim da će se u skladu sa članom 19. Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH riječi „svojih ovlaštenja” u odredbama o podmićivanju članova 217. i 218. Krivičnog zakona zamijeniti riječima „svoje funkcije”. U napomenama sa objašnjenjem na Nacrt Zakona pojašnjeno je da je cilj ovog amandmana da se osigura da ove odredbe obuhvataju sve radnje ili propuste službenika u izvršavanju zvanične funkcije, bez obzira da li su dio zvaničnih dužnosti službenika.
20. GRECO prima na znanje da nacrt amandmana na Krivični zakon BiH ima za cilj da se odredbe o podmićivanju prošire u preporučenom smjeru, ali jako žali što nisu poduzete nikakve mjere da se revidiraju odredbe o podmićivanju u Krivičnim zakonima FBiH i BD.
21. GRECO zaključuje da preporuka iv ostaje djelimično provedena.

Preporuka v.

22. *GRECO je preporučio da se osigura da se djelo podmićivanja tumači na takav način da se jasno obuhvate slučajevi podmićivanja izvršenog preko posrednika, kao i slučajevi gdje korist nije namijenjena samom službeniku, već nekoj trećoj strani.*
23. GRECO podsjeća da prema Izvještaju o usaglašenosti ova preporuka nije provedena. Vlasti nisu smatrale da je neophodno da poduzmu neke zakonodavne mjere.
24. Vlasti sada izvještavaju da će u skladu sa članovima 19. i 20. Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH, (1) riječi „ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica” biti dodate u odredbama o pasivnom podmićivanju člana 217. Krivičnog zakona kako bi se obuhvatili slučajevi podmićivanja preko posrednika; a (2) nakon riječi „korist” dodaće se riječi „za sebe ili za drugo lice” u odredbama o aktivnom podmićivanju člana 218. Krivičnog zakona kako bi se uključili slučajevi podmićivanja gdje korist nije namijenjena službenom licu, već nekoj trećoj strani.¹
25. GRECO prima na znanje da je planirano da se uklone postojeći nedostaci u odredbama o podmićivanju Krivičnog zakona BiH u vezi sa pitanjem treće strane i posrednika. S druge strane,

---

¹ Treba napomenuti da se prema trenutnom zakonodavstvu, *aktivno* podmićivanje izvršeno preko posrednika već sada inkriminiše, kao i *pasivno* podmićivanje koje uključuje treću stranu kao korisnika.

nisu poduzeti nikakvi koraci u ovom pogledu u vezi sa odredbama o podmićivanju Krivičnih zakona FBiH, BD i RS. Vlasti se pozivaju da ubrzaju proces reforme i da izmijene i dopune odredbe o podmićivanju u četiri Krivična zakona što je prije moguće.

26. GRECO zaključuje da je preporuka v djelimično provedena.

Preporuka vi.

27. *GRECO je preporučio da se (i) pojasni izvan svake sumnje da se podmićivanje u privatnom sektoru inkriminiše; i (ii) da se u svrhu jasnoće inkriminisanje podmićivanja u javnom i privatnom sektoru razmotri u odvojenim odredbama.*

28. GRECO podsjeća da prema Izvještaju o usaglašenosti ova preporuka nije provedena. Vlasti su izvjestile o svojoj namjeri inkriminisanja podmićivanja u privatnom sektoru u posebnoj odredbi, ali namjeravani planovi do sada nisu popraćeni konkretnim zakonodavnim koracima.

29. Vlasti navode da nisu poduzete daljnje mjere za provođenje ove preporuke.

30. GRECO prima na znanje dostavljene informacije i zaključuje da preporuka vi nije provedena.

Preporuka viii.

31. *GRECO je preporučio da se (i) inkriminiše aktivno protivzakonito posredovanje; (ii) pregleda odredba o pasivnom protivzakonitom posredovanju kako bi jasno obuhvatila a) zahtjev za ponudu ili obećanje neprimjerene koristi od strane lica koje zaloupotrebljava uticaj; b) direktno i indirektno izvršenje djela; c) slučajeve kada koristi nisu namijenjene za samo lice koje daje mito već za treću stranu; i d) slučajeve navodnog uticaja.*

32. GRECO podsjeća da je u Izvještaju o usaglašenosti ova preporuka smatrana djelimično provedenom. Uvedene su izmjene i dopune u Krivični zakon RS koji sada uključuje djelo aktivnog i pasivnog protivzakonitog posredovanja (član 353.) koje obuhvata sve aspekte preporuke viii. Nadalje, nacrt amandmana na Krivični zakon BiH je sadržavao prerađeno inkriminisanje protivzakonitog posredovanja. Konkretno, aktivno protivzakonito posredovanje je riješeno u posebnoj odredbi (član 219a. Krivičnog zakona) a djelo pasivnog protivzakonitog posredovanja (član 219. Krivičnog zakona) je preformulisano tako da se izričito navode zahtjevi, posrednici, treća strana kao korisnik i primjeri navodnog uticaja.

33. Vlasti sada navode da novi Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH sadrži iste odredbe o aktivnom i pasivnom protivzakonitom posredovanju kao i prethodni nacrt zakona koji je predložen u Izvještaju o usaglašenosti.

34. GRECO prima na znanje dostavljene informacije i poziva vlasti da usvoje što je prije moguće nacrt amandmana na Krivični zakon BiH koji se odnose na protivzakonito posredovanje i da uključe takve odredbe u Krivične zakone FBiH i BD.

35. GRECO zaljučuje da preporuka viii ostaje djelimično provedena.

Preporuka ix.

36. *GRECO je preporučio da se usklade postojeće kazne za djela podmićivanja i protivzakonitog posredovanja.*
37. GRECO podsjeća da prema Izvještaju o usaglašenosti preporuka nije provedena. Vlasti su izvjestile o svojoj namjeri da usklade postojeće kazne za podmićivanje i protivzakonito posredovanje na teritoriji cijele države, ali namjeravani planovi nisu još uvijek popraćeni konkretnim zakonodavnim koracima.
38. Vlasti navode da nisu poduzete nikakve daljnje mjere za provođenje ove preporuke.
39. GRECO prima na znanje dostavljene informacije i zaključuje da preporuka ix nije provedena.

Preporuka x.

40. *GRECO je preporučio da se (i) izvrši sveobuhvatno ispitivanje i procjena prepreka koje utiču na provođenje odredbi o podmićivanju i protivzakonitom posredovanju; (ii) usvoji konkretan plan za rješavanje, u određenom vremenskom roku, prepreka koje bi se identifikovale procjenom i da se tako poboljša pravomoćnost krivičnog zakonodavstva o korupciji; (iii) javno objave rezultati ove provedbe.*
41. GRECO podsjeća da je preporuka smatrana djelimično provedenom u Izvještaju o usaglašenosti. Mjere su bile poduzete da se skupi iskustvo tužilaca i sudija u radu na slučajevima korupcije, i da se identifikuju potencijalni nedostaci u zakonu i praksi (prvi dio preporuke). Međutim, mnogo više je trebalo učiniti, a posebno da se dođe do konkretnog plana za rješavanje identifikovanih problema i mjera podizanja svijesti javnosti prema rasporedu i sadržaju takvog plana (drugi i treći dio preporuke).
42. Vlasti navode da nisu poduzete nikakve daljnje mjere za provođenje ove preporuke.
43. GRECO prima na znanje dostavljene informacije i zaključuje da preporuka x ostaje djelimično provedena.

Preporuka xii.

44. *GRECO je preporučio da se ukine mogućnost koju pruža posebna odbrana stvarnog kajanja da se mito vrati licu koje je dalo mito koje je prijavilo djelo prije njegovog otkrivanja.*
45. GRECO podsjeća da prema Izvještaju o usaglašenosti ova preporuka nije provedena. Vlasti su bile mišljenja da je mogućnost vraćanja mita licu koje je dalo mito koje je prijavilo djelo prije njegovog otkrivanja bilo korisno sredstvo za zaštitu građana od navođenja od strane korumpiranih službenika.
46. Vlasti sada navode da će u skladu sa članom 20. Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH mogućnost koju pruža posebna odbrana stvarnog kajanja da se mito vrati licu koje je dalo mito koje je prijavilo djelo prije njegovog otkrivanja (član 20. stav (4) Krivičnog zakona BiH) biti ukinuta.

47. GRECO prima na znanje dostavljene informacije u vezi sa nacrtom amandmana na odredbu o stvarnom kajanju Krivičnog zakona BiH. Vlasti se pozivaju da ubrzaju proces reforme, da usvoje planirane amandmane što je prije moguće, te da se na odgovarajući način usklade i Krivični zakoni FBiH, BD i RS.
48. GRECO zaključuje da je preporuka xii djelimično provedena.

Tema II: Transparentnost finansiranja stranaka

49. Podjećamo da je GRECO u svom Izvještaj o evaluaciji uputio devet preporuka Bosni i Hercegovini u vezi Teme II. Prema Izvještaju o usklađenosti, preporuka ii je djelimično uskađena dok preporuke i, iii, iv, v, vi, vii, viii i ix nisu implementirane.

Preporuke od i do ix.

50. *GRECO preporučuje:*
- preispitati odredbe koje se odnose na političke stranke, posebno što se tiče finansiranja stranke ili izborne kampanje, koje su trenutno „raspršene“ u različitim zakonodavnim tekstovima, s ciljem da osigura da su konzistentni, sveobuhvatni i izvodljivi za ljude u praksi i političke stranke, a posebno uzimajući u obzir njihovu konsolidaciju unutar jednog dijela zakonodavstva (preporuka i);
  - i) promovisati korištenje bankarskog sistema za primanje donacija i drugih izvora prihoda, kao i za plaćanje izdataka, od strane političkih stranaka i izbornih kandidata, kako bi se mogao pratiti njihov tok i (ii) uvesti načelo jedinstvenog računa za kampanju za finansiranje izbornih kampanja (preporuka ii);
  - (i) poduzeti mjere za sprječavanje zaobilaženja pravila o „plafonu“ za troškove za vrijeme izborne kampanje time što se ti troškovi prikazuju van izvještajnog perioda za kampanje i (ii) dati Centralnoj izbornoj komisiji mandat za supreviziju troškova političkih partija takođe van izbornih kampanja (preporuka iii);
  - povećati transparentnost računa i aktivnosti subjekata koji su u vezi, direktno ili indirektno, sa političkom strankom - ili na drugi način pod njihovom kontrolom – i uključiti, kako je primjereno, račune takvih subjekata u račune političkih stranaka (preporuka iv) ;
  - poduzeti mjere kako bi osiguralo objavljivanje značajnih informacija iz godišnjih stranačkih računa i računa izbornih kampanja, uključujući privatne donacije iznad određenog praga i identitet donatora, na način koji osigurava jednostavan i pravovremen pristup od strane javnosti (preporuka v);
  - (i) ojačati mehanizme interne finansijske kontrole političkih stranaka, u bliskoj saradnji s lokalnim i regionalnim podružnicama stranaka; (ii) uspostaviti jasna, dosljedna i posebna pravila o zahtjevima revizije koja se primjenjuju na političke stranke i (iii) osigurati potrebnu nezavisnost profesionalaca koji vrše reviziju njihovih računa (preporuka vi);
  - povećati finansijske i kadrovske resurse dodijeljene za Odjel za reviziju Centralne izborne komisije kako bi bila bolje opremljena za efikasno obavljanje svojih nadzornih zadataka koji se

tiču političkog finansiranja, uključujući osiguravanje bržeg i značajnijeg nadzora nad političkim strankama i finansijskim izvještajima za vrijeme izbornih kampanja (preporuka vii);

- (i) uvesti obavezu za Centralnu izbornu komisiju da izvještava o sumnji o krivičnim djelima organa za sprovođenje zakona i (ii) ojačati saradnju i koordinaciju napora na operativnom i izvršnom nivou između Centralne izborne komisije i poreznih organa i organa za provedbu zakona (preporuka viii); i
- jasno definisati kršenja političkih finansijskih pravila i uvesti učinkovite, razmjerne i obeshrabrujuće sankcije za te prekršaje, naročito, proširujući raspon dostupnih kazni i povećanjem opsega sankcionih odredbi koje će pokriti sva lica/subjekte (uključujući donatore) u skladu sa obavezama koje proizilaze iz Zakona o finansiranju političkih stranaka i Izbornog zakona (preporuka ix)

51. Vlasti izvještavaju da nakon odluke Vijeća ministara od 16. aprila 2014., Centralna izborna komisija (CIK) uspostavlja inter-resornu radnu grupu sa zadatkom da pripremi nacrt prijedloga o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kako bi uradili reviziju zakona u skladu sa neizmirenim preporukama.

52. Što se tiče posebno preporuke v, vlasti dalje izvještavaju kako je CIK izdao dva propisa, a to su "Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka" i "Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata".² Oni navode da je CIK time uspostavio način podnošenja godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka i predizbornih i postizbornih izvještaja političkih subjekata koji učestvuju u izborima, kao i sadržaj i oblik finansijskih izvještaja. Oni su takođe propisali kontrolu finansijskih izvještaja kao i javni pristup informacijama koje su sadržane u tim izvještajima i revizorskim izvještajima sastavljenim od strane CIK-a, zajedno sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka. Vlasti ukazuju da se pravilnicima propisuje obavezno objavljivanje kompletnih finansijskih izvještaja političkih stranaka i političkih subjekata koji učestvuju u izborima, uključujući informacije o privatnim donacijama iznad praga od 50,00€, identitet donatora (imena i nazivi fizičkih i pravnih lica), iznosi donacija i datumi uplate u slučaju monetarnih donacija, ukupna vrijednost poklona ili usluga, uključujući i datum prijema poklona ili pruženih usluga u slučaju nenovčanih donacija. Vlasti dodaju da je CIK objavio na svojoj web stranici³ finansijske izvještaje političkih stranaka za 2013. godinu, uključujući informacije o privatnim donacijama iznad 50,00€. Konačno, gore navedeni propisi dozvoljavaju političkim strankama da predaju finansijske izvještaje u elektronskom obliku koji bi, po očekivanju vlasti, trebalo da rezultiraju da se postigne više pravovremena dostupnost finansijskih informacija.

53. GRECO primjećuje da situacija ostaje najvećim dijelom nepromijenjena kao u vrijeme usvajanja Izvještaja o usklađenosti. Vidljiv napredak je postignut samo u pogledu preporuke v, kroz dva propisa donesena od strane CIK-a kojima je propisano obavezno objavljivanje kompletnih finansijskih izvještaja političkih partija i političkih subjekata za vrijeme izbora, uključujući informacije o privatnim donacijama kao i identitet donatora. Sveukupno gledajući, tempo reformi je veoma nezadovoljavajući, s obzirom da radna grupa za izradu nacrta amandmana na Zakon o finansiranju političkih stranaka još uvijek nije uspostavljena. GRECO snažno poziva vlasti da ubrzaju proces reformi i da preduzmu odlučnu akciju da implementiraju preporuke koje još uvijek nisu ispunjene.

---

² Službeni glasnik br. 96/13.

³ Pogledati www.izbori.ba

54. GRECO zaključuje da je preporuka v provedena na zadovoljavajući način, preporuka ii ostaje djelimično provedena a preporuke i, iii, iv i vi do ix nisu implementirane.

III. ZAKLJUČCI

55. **S obzirom na gore navedeno, GRECO zaključuje da je Bosna i Hercegovina postigla malo vidljiv napredak u pogledu provedbe preporuka koje nisu ili su samo djelimično provedene u skladu sa Trećim krugom izvještaja o usklađenosti. Ukupno gledajući, samo pet od dvadeset i dvije preporuke su implementirane na zadovoljavajući način.**
56. Preciznije rečeno, u pogledu Teme I – Inkriminacije, preporuke v i xii su sada djelimično provedene. Preporuke ii, iii, iv, viii i x ostaju djelimično provedene a preporuke v, vi, ix i xii nisu provedene. U pogledu Teme II – Transparentnost finansiranja stranaka, preporuka v je sada implementirana na zadovoljavajući način. Preporuka ii ostaje djelimično implementirana a preporuke i, iii, iv, vi, vii, viii te ix nisu implemenirane.
57. GRECO snažno izražava žaljenje zbog toga što situacija ostaje uglavnom nepromijenjena kao u vrijeme usvajanja Izvještaja o usklađenosti. Što se tiče kriminalizacije djela korupcije, nacrt izmjena i dopuna Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (na državnom nivou) je dodatno revidiran uzimajući u obzir nekoliko primjedbi iz Izvještaja o usklađenosti. Dakle, nacrt zakona – koji je već usvojen od strane jednog od domova u parlamentu, Predstavničkog doma – samo se tiče državnog nivoa i nema namjeru da harmonizuje krivično zakonodavstvo u zemlji (postoje četiri krivična zakona u upotrebi na različitim nivoima vlade). Ovo je ozbiljan nedostatak. Nekoliko pitanja koja izazivaju zabrinutost, posebno, preporuka da se potpuno usklade postojeće sankcije za primanje mita i trgovinu uticajem širom državne teritorije, uopšte nisu rješavana. Kada je u pitanju transparentnost finansiranja stranaka, konkretna mjera je preduzeta samo u pogledu jedne preporuke, koja se tiče objavljivanja informacija o finansiranju političkih stranaka i političkih subjekata koji učestvuju u izborima. Osim toga, značajan proces reformi nije ni započet. Teško je oteti se utisku da, tri godine nakon usvajanja Izvještaja o evaluaciji, nema iskrene političke volje da se poveća transparentnost u finansiranju političkih stranaka i izbornih kampanja. Sama činjenica da planirana radna grupa za reviziju Zakona o finansiranju političkih stranaka još uvijek nije uspostavljena samo dodatno pojačava takav dojam. GRECO snažno poziva vlasti da ubrzaju proces reformi i da preduzmu odlučujuće mjere da implementiraju neispunjene preporuke u obe oblasti, kako finansiranja stranaka tako i krivičnog zakona o korupciji.
58. S obzirom na gore navedeno, i uprkos nekim prvim pozitivnim signalima koji se tiču implementacije preporuka u budućnosti, GRECO zaključuje da trenutni nivo usklađenosti sa preporukama jasno ostaje “globalno nezadovoljavajući” u smislu Pravila 31, stav 8.3 Poslovnika o radu.
59. GRECO nadalje odlučuje da će, u skladu sa Pravilom 32, stav 2 tačka (ii), predsjednik GRECO-a uputiti pismo, uz kopiju za predsjednika Statutarnog odbora, šefu delegacije Bosne i Hercegovine, kako bi privukao njegovu pažnju na neusklađenost sa relevantnim preporukama i potrebu da se preduzme odlučujuća akcija s ciljem postizanja opipljivog napretka u najkraćem mogućem roku.

60. U skladu sa stavom 2 (i) pravila 32 Poslovnika o radu, GRECO zahtjeva od šefa delegacije Bosne i Hercegovine da dostavi izvještaj o preduzetim radnjama kako bi se implementirale preporuke koje su još na čekanju (npr. preporuke ii, iii, iv, v, vi, viii, ix, x i xii u pogledu Teme I i preporuke i do iv kao i vi do ix koje se tiču Teme II) do 31. marta 2015.
61. Konačno, GRECO poziva vlasti Bosne i Hercegovine da odobre, u najkraćem mogućem roku, objavljivanje ovog izvještaja, te da se isti prevede na službene jezike koji će biti objavljeni u javnosti.